

Grażyna Wolińska

Wizyta studyjna do Niemiec**23 – 29 czerwca 2013 r.**

Wizyta studyjna do naszego zachodniego Sąsiada okazała się być naprawdę pouczająca, mocno absorbująca i refleksyjna, nie tylko w sferze systemów edukacyjnych odwiedzanych landów: Saksonii i Saksonii – Anhalt, ale i duchowych doznań estetycznych. Pod kierunkiem profesora Hartmuta Wenzla, który oprowadzał nas po „saksońskiej edukacji”, miało miejsce bliskie spotkanie z systemem szkolnym i kształcenia nauczycieli oraz z ewaluacją, utożsamianą, tak jak i u nas, z jakością pracy w szkole.

Zdobyta wiedza pozwoliła na uchwycenie podobieństw i różnic między systemami w obu krajach związkowych i Polsce. Naszą uwagę zwrócił charakter ewaluacji zewnętrznej (nie jest w nadzorze pedagogicznym), która pełni w Saksonii i Saksonii – Anhalt rolę usługi, a jej wyniki są własnością szkoły. Nadzór pedagogiczny ma funkcję wspierającą i doradczą wobec szkół, ale i kontroli. Jak wiemy, w polskim systemie edukacji, to właśnie ewaluacja, obok kontroli, zajmuje ważne miejsce w nadzorze, a wspomaganie od 1. września 2013 r. lokuje się poza nadzorem. W tej kwestii różnimy się od Saksończyków, a bliżej nam do systemu holenderskiego.

W edukacyjnej wędrowce po saksońskich instytucjach związanych z oświatą, umiejętnie i z wielkim zapałem, prowadził całą drużynę nasz Przewodnik - Profesor H. Wenzel.

Nie można w tym miejscu pominąć walorów architektonicznych Starówek w Lipsku i Halle, które stanowiły dopełnienie magicznych spotkań – „przeszłości z nowym”, w tym w dominującym kontekście edukacji.

Jak się okazuje kwestia kształcenia i wychowania, nie była obojętna wielu światłym ludziom w minionych wiekach. Warto podkreślić wkład w inicjowanie tego Dzieła, niemieckiego duchownego, bibliisty, wykładowcy i filantropa - Augusta Francke. Około 300 lat temu założył w Halle sierociniec, a następnie szkołę, bibliotekę, drukarnię i szpital dla dzieci oraz aptekę. Stworzył również system szkolenia nauczycieli. Chociaż głównym celem A. Francke było nauczanie religii, to w ofercie edukacyjnej znalazły się i nauki przyrodnicze, fizyczne, i rzemiosło. Dziś Dzieło A. Francke, uznane za Narodowe Dziedzictwo Niemiec, ma swoich kontynuatorów działających w Fundacji im. A. Francke. Zgodnie z preferencjami swojego fundatora realizowane są projekty edukacyjne, prowadzona jest działalność dobroczynna na rzecz dzieci i młodzieży. Na terenie kompleksu budynków Fundacji swoją lokalizację ma Uniwersytet w Halle, im. M. Lutra, który kształci na wydziałach teologicznym i pedagogicznym. Wizyta na Uniwersytecie należącej do landu Saksonia – Anhalt, stanowi przyczynek do powyższych wywodów. Dla mnie bardzo istotne okazało się być spotkanie z wykładowcami uczelni poświęcone systemowemu kształceniu kadry kierowniczej w szkołach i placówkach. Kompleksowe szkolenie przyszłych i obecnych dyrektorów sprzężone jest z systemem ewaluacji i nadzorem pedagogicznym. Zadanie podyktowane zostało wzrastającą autonomią szkół i odpowiedzialnością dyrektora w świadomym kreowaniu jakościowych zmian edukacyjnych. Szkoła staje się w Niemczech bardziej niezależna, z własną autonomią, swobodą działania na rzecz osiągnięcia celów według swoich potrzeb i możliwości, a przy tym pomna zmian i potrzeb w wymiarze lokalnym i globalnym.

Zauważyć można pewną prawidłowość i konsekwencję działania wynikającą, m. in. za sprawą ewaluacji i publikacji wyników międzynarodowego badania PISA. Kompleksowe działania, na które w systemie edukacyjnym Saksonii – Anhalt składają się ewaluacja -> nadzór pedagogiczny <-> szkolenie nauczycieli i kadry kierowniczej szkół, układa się w spójną całość, pokazując zależności wszystkich elementów od siebie. I tu kolejne podobieństwo do naszego systemu, w którym ewaluacja, obecna od prawie czterech lat, stanowi inspirację reformatorskich zmian i podkreśla wagę przywództwa w edukacji. Powróćmy do wątku systemowego szkolenia kadry zarządzającej w Saksonii – Anhalt, który zaprezentowany został nam przez wykładowców Uniwersytetu w Halle oraz Ośrodka Badań Kształcenia. Ciekawa oferta doskonalenia zawodowego proponowana jest szerokiej rzeszy odbiorców przez Uniwersytet w formie studiów podyplomowych, których uwieńczeniem jest tytuł magisterski ekonomiczny - Master of Business Administration (MBA). Propozycja Ośrodka to ok. dwuletnie szkolenie adresowane do przyszłych i obecnych dyrektorów szkół.

W obu przypadkach programy, które realizowane są od czterech lat, stwarzają możliwości przygotowania profesjonalnej kadry przywódców kreujących nową jakość w wielu aspektach działalności szkoły i wpływających na transformację społeczną, budowanie społeczeństwa uczącego się. Przywódca w szkole wyposażony zostaje, m. in. w umiejętności sprawnego komunikowania, zarządzania grupą, potrafi zapobiegać stresowi, wypaleniu zawodowemu, zna się na zarządzaniu finansami, ekonomicznie zarządza czasem i organizuje pracę poprzez planowanie. Jest liderem w stymulowaniu rozwoju nauczycieli, szkoły, środowiska lokalnego. Motywuje i inspirowanie do współpracy, współtworzenia,

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach

III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

ul. prof. Stanisława Łojasiewicza 4 • 30-348 Kraków III piętro, pokój 3.341 • tel. 126645744 • e-mail: npseo@uj.edu.pl

brania odpowiedzialności przez wszystkie podmioty szkolnej i lokalnej społeczności. Przywództwo ma charakter dialogiczny, a przez to autentycznie angażuje wszystkich zainteresowanych.

Odpowiedzi na pytania: na ile skuteczne jest doskonalenie kadry kierowniczej wg tych założeń programowych i jak przekłada się to na efekty w praktyce, pewnie należy oczekiwać w niedalekiej przyszłości, posiłkując się ewaluacją i nadzorem pedagogicznym.

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP III
Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim i Erą Ewaluacji Sp. z o.o. w ramach
III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

era ewaluacji

ORE OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

